

Doradztwo Środowiskowe Agnieszka Zalewska
ul. Ku Słońcu 10/28; 71-073 Szczecin; tel. 665 370 548

**Sprawozdanie z I etapu rocznego monitoringu
ornitologicznego
planowanego zespołu elektrowni wiatrowych
w obrębie ewidencyjnym
Wilczewo, dz. nr 85
w gminie Mikołajki Pomorskie
czerwiec – wrzesień 2024**

Tomasz Mokwa

Nowotki, Szczecin, grudzień 2024

Spis treści

1. Materiał i metody	2
2. Wyniki obserwacji terenowych	5
2.1. Ogólna charakterystyka stwierdzonych gatunków	5
2.2. Powierzchnia badawcza w kontekście okresu lęgowego ptaków	8
2.3. Zgrupowania i koncentracje ptaków	8
2.4. Początek okresu migracji jesiennej.....	8
3. Wnioski	9
4. Literatura	10
5. Dokumentacja fotograficzna	11

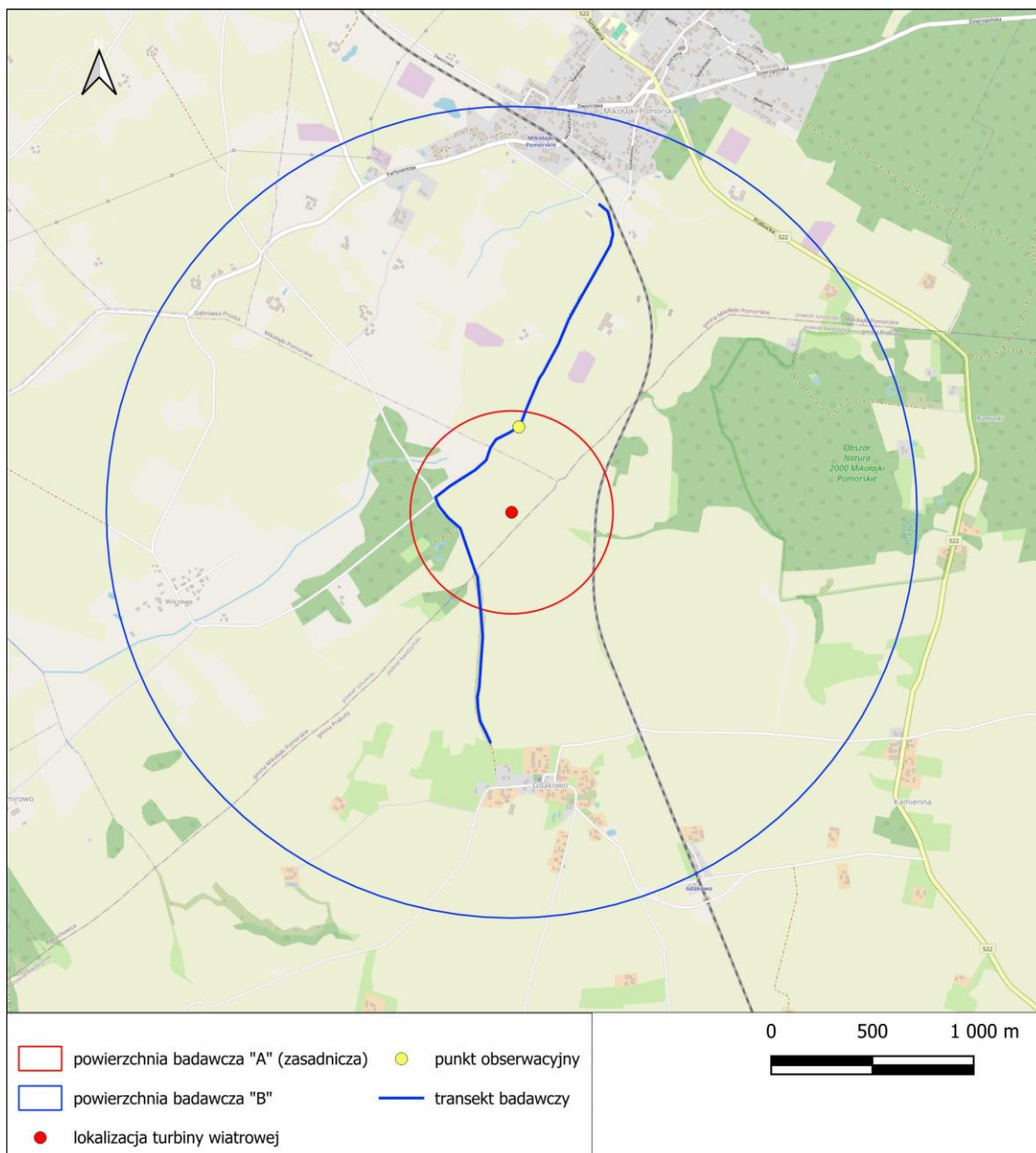
1. MATERIAŁ I METODY

W trakcie badań terenowym stosowano metodykę zawartą w „Wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki. Projekt” autorstwa Chylarecki P., Kajzer K., Wysocki D., Tryjanowski P., Wuczyński A. wydanej przez GDOŚ, Warszawa, 2011. W celu przeprowadzenia badań terenowych wyznaczono 1 transekt badawczy o długości 3 066 m, na którym prowadzono liczenia dotyczące określenia struktury gatunkowej oraz zagęszczeń ptaków; wyznaczono także 1 punkt obserwacyjny, z którego badano wykorzystanie przestrzeni powietrznej przez ptaki. Liczenie na transekcie trwały średnio 100 min, liczenie na punkcie obserwacyjnym trwało 120 min. Zasadniczą powierzchnię badawczą („A”) wyznaczono w obszarze 500 m od proponowanej lokalizacji turbiny, powierzchnia wynosiła ok. 79 ha. Obok prac na transekcie badawczym i punkcie obserwacyjnym przeszukano obszar w promieniu 2 km od miejsca wskazanego przez Inwestora jako miejsce lokalizacji turbiny, koncentrując się na wyszukaniu kluczowych gatunków ptaków (Chylarecki i inni 2011). Obszar ten wynosił ok. 1 257 ha i traktowany był jako powierzchnia badawcza „B” (Ryc. 1, Ryc. 2).

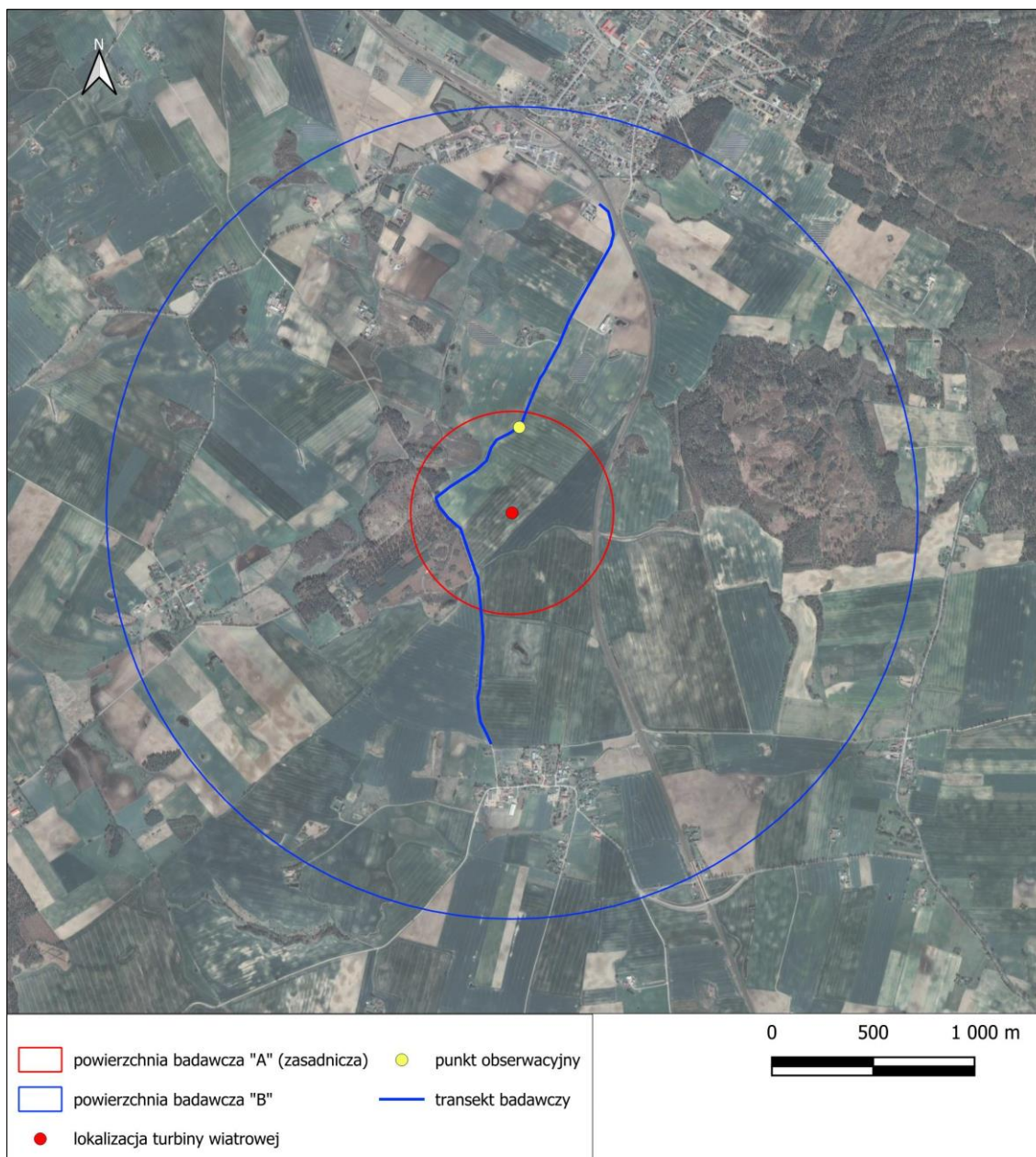
Od 27 czerwca do 26 września przeprowadzono 11 kontroli terenowych, w tym 11 dziennych i 2 nocne. W trakcie pierwszej wizyty wyznaczono przebieg transektu oraz punktu obserwacyjnego. Obok standardowych badań polegających na liczeniu ptaków na transekcie badawczym oraz punkcie obserwacyjnym wykonano 2 dodatkowe badania, podczas których lokalizowano trwałe gniazda dużych gatunków ptaków (Tab. 1).

Tabela 1. Daty kontroli na powierzchni badawczej Mikołajki Pomorskie z podziałem na rodzaje kontroli.

LP.	DATA KONTROLI	LICZENIA TRANSEKTOWE	LICZENIA Z PUNKTU	KONTROLE NOCNE	BADANIA DODATKOWE
1.	27.06.2024	+	+	+	+
2.	01.07.2024	+	+		
3.	10.07.2024	+	+	+	
4.	20.07.2024	+	+		
5.	30.07.2024	+	+		
6.	09.08.2024	+	+		
7.	19.08.2024	+	+		
8.	29.08.2024	+	+		
9.	07.09.2024	+	+		
10.	15.09.2024	+	+		
11.	26.09.2024	+	+		+

Rycina 1. Powierzchnia badawcza „Mikołajki Pomorskie” z zaznaczonym przebiegiem transektu badawczego, punktem obserwacyjnym i planowaną lokalizacją turbiny wiatrowej na podkładzie OpenStreetMap.

Rycina 2. Powierzchnia badawcza „Mikołajki Pomorskie” z zaznaczonym przebiegiem transektu badawczego, punktu obserwacyjnego i planowaną lokalizacją turbiny wiatrowej na podkładzie Google Satellite.

2. WYNIKI OBSERWACJI TERENOWYCH

Fenologicznie prace badawcze obejmowały okres lęgowy ptaków, okres dyspersji polęgowej i dyspersji ptaków młodocianych oraz początek okresu jesiennej migracji ptaków, który na północy Polski dla niektórych gatunków rozpoczyna się już w drugiej połowie czerwca.

2.1. Ogólna charakterystyka stwierdzonych gatunków

W trakcie 11 liczeń na powierzchni badawczej zaobserwowano łącznie 4 839 ptaki należące do 97 gatunków/taksonów. Najliczniej notowanymi gatunkami/taksonami ptaków były: szpak *Sturnus vulgaris* (945 os.), dymówka *Hirundo rustica* (514 os.), skowronek *Alauda arvensis* (353 os.), oknówka *Delichon urbicum* (354 os.) oraz czajka *Vanellus vanellus* (301 os.) (Tab. 2). Wśród stwierdzanych gatunków ptaków 38 należało do gatunków charakteryzujących się ponadprzeciętnym ryzykiem kolizji z siłowniami wiatrowymi, z których dla 11 gatunków ryzyko kolizji było bardzo wysokie (Tab. 2) (Chylarecki i in. 2011).

Tabela 2. Gatunki ptaków/taksony stwierdzane w trakcie liczeń na transektach badawczych oraz liczeń z punktu obserwacyjnego na powierzchni badawczej Mikołajki Pomorskie wraz z sumą wszystkich stwierdzeń. Gwiazdką (*) zaznaczono gatunki ptaków charakteryzujące się ponadprzeciętnym ryzykiem kolizji z siłowniami wiatrowymi; pogrubieniem zaznaczona gatunki, dla których ryzyko kolizji jest wysokie lub bardzo wysokie (Chylarecki i in. 2011).

LP.	NAZWA ŁACIŃSKA	NAZWA POLSKA	Σ TRANS	Σ PUNKT	SUMA
1.	przepiórka	<i>Coturnix coturnix</i>	3	0	3
2.	kuropatwa*	<i>Perdix perdix</i>	2	0	2
3.	łabędź niemy*	<i>Cygnus olor</i>	1	1	2
4.	krzyżówka*	<i>Anas platyrhynchos</i>	10	11	21
5.	gęś białoczelna*	<i>Anser albifrons</i>	4	27	31
6.	gęś tundrowa*	<i>Anser serrirostris</i>	27	103	130
7.	siniak*	<i>Columba oenas</i>	4	6	10
8.	grzywacz*	<i>Columba palumbus</i>	132	88	220
9.	sierpówka*	<i>Streptopelia decaocto</i>	38	30	68
10.	lelek*	<i>Caprimulgus europaeus</i>	1	1	2
11.	jerzyk*	<i>Apus apus</i>	78	103	181
12.	kukułka*	<i>Cuculus canorus</i>	22	26	48
13.	żuraw*	<i>Grus grus</i>	57	69	126
14.	bocian czarny*	<i>Ciconia nigra</i>	0	2	2
15.	bocian biały*	<i>Ciconia ciconia</i>	23	22	45
16.	czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	4	2	6
17.	czapla biała	<i>Ardea alba</i>	3	1	4
18.	kormoran*	<i>Phalacrocorax carbo</i>	0	1	1
19.	czajka*	<i>Vanellus vanellus</i>	69	232	301

LP.	NAZWA ŁACIŃSKA	NAZWA POLSKA	Σ TRANS	Σ PUNKT	SUMA
20.	słonka	<i>Scolopax rusticola</i>	0	1	1
21.	kszyk*	<i>Gallinago gallinago</i>	1	0	1
22.	brodziec piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>	1	1	2
23.	kwokacz	<i>Tringa nebularia</i>	0	1	1
24.	śmieszka*	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	6	8	14
25.	błotniak stawowy*	<i>Circus aeruginosus</i>	4	4	8
26.	krogulec*	<i>Accipiter nisus</i>	6	5	11
27.	jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>	2	1	3
28.	bielik*	<i>Haliaeetus albicilla</i>	1	2	3
29.	kania ruda*	<i>Milvus milvus</i>	6	5	11
30.	myszotów*	<i>Buteo buteo</i>	26	33	59
31.	dudek*	<i>Upupa epops</i>	1	0	1
32.	zimirdek	<i>Alcedo atthis</i>	2	1	3
33.	krętogłów	<i>Jynx torquilla</i>	1	0	1
34.	dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	19	2	21
35.	kobuz*	<i>Falco subbuteo</i>	2	1	3
36.	wilga	<i>Oriolus oriolus</i>	1	0	1
37.	gąsiorek*	<i>Lanius collurio</i>	54	1	55
38.	srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	7	1	8
39.	sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	11	4	15
40.	sroka	<i>Pica pica</i>	5	4	9
41.	kruk*	<i>Corvus corax</i>	39	58	97
42.	wrona siwa*	<i>Corvus cornix</i>	0	2	2
43.	sosnowka	<i>Periparus ater</i>	6	0	6
44.	sikora uboga	<i>Poecile palustris</i>	3	0	3
45.	czarnogłówka	<i>Poecile montanus</i>	2	0	2
46.	modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	4	0	4
47.	bogatka	<i>Parus major</i>	42	2	44
48.	lerka	<i>Lullula arborea</i>	1	0	1
49.	skowronek*	<i>Alauda arvensis</i>	174	189	363
50.	zaganiacz	<i>Hippolais icterina</i>	1	0	1
51.	rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	2	0	2
52.	łozówka	<i>Acrocephalus palustris</i>	2	0	2
53.	trzcinniczek	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	1	0	1
54.	oknówka*	<i>Delichon urbicum</i>	150	204	354
55.	dymówka*	<i>Hirundo rustica</i>	169	345	514
56.	brzegówka	<i>Riparia riparia</i>	9	3	12
57.	piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	11	0	11
58.	pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	2	0	2
59.	raniuszek	<i>Aegithalos caudatus</i>	6	4	10
60.	kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	57	0	57
61.	gajówka	<i>Sylvia borin</i>	13	0	13
62.	jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>	14	0	14
63.	piegża	<i>Sylvia curruca</i>	35	0	35
64.	cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	29	0	29
65.	pełzacz leśny	<i>Certhia familiaris</i>	2	0	2

LP.	NAZWA ŁACIŃSKA	NAZWA POLSKA	Σ TRANS	Σ PUNKT	SUMA
66.	kowalik	<i>Sitta europaea</i>	3	0	3
67.	strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	7	0	7
68.	szpak*	<i>Sturnus vulgaris</i>	247	698	945
69.	paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	1	1	2
70.	śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	6	1	7
71.	kos	<i>Turdus merula</i>	44	1	45
72.	kwiczoł	<i>Turdus pilaris</i>	41	38	79
73.	muchotłówka szara	<i>Muscicapa striata</i>	1	0	1
74.	rudzik*	<i>Erithacus rubecula</i>	13	0	13
75.	muchotłówka żałobna	<i>Ficedula hypoleuca</i>	1	0	1
76.	pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	1	0	1
77.	pokląskwa	<i>Saxicola rubetra</i>	4	0	4
78.	mysi królik*	<i>Regulus regulus</i>	27	0	27
79.	pokrzywnica	<i>Prunella modularis</i>	1	0	1
80.	mazurek	<i>Passer montanus</i>	14	4	18
81.	świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	1	0	1
82.	świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	3	3	6
83.	pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	31	29	60
84.	pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	51	32	83
85.	zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	14	7	21
86.	grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	2	1	3
87.	dziwonia	<i>Erythrina erythrina</i>	1	0	1
88.	gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	2	0	2
89.	dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	47	38	85
90.	makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	75	52	127
91.	krzyżodziób świerkowy	<i>Loxia curvirostra</i>	2	11	13
92.	szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	39	72	111
93.	kulczyk	<i>Serinus serinus</i>	1	0	1
94.	czyż	<i>Spinus spinus</i>	8	18	26
95.	potrzyszcz*	<i>Emberiza calandra</i>	15	12	27
96.	trznadel*	<i>Emberiza citrinella</i>	44	58	102
97.	potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>	1	0	1
SUMA			2 156	2 683	4 839

2.2. Powierzchnia badawcza w kontekście okresu lęgowego ptaków

W okresie lęgowym stwierdzono gniazdowanie jedynie pospolitych w Polsce gatunków ptaków. Pełen raport związany z gatunkami lęgowymi dostępny będzie po 4 cyklu badawczym obejmującym gatunki ptaków lęgowe w miesiącach marzec – czerwiec.

2.3. Zgrupowania i koncentracje ptaków

Na powierzchni badawczej nie stwierdzono zgrupowań i koncentracji ptaków.

2.4. Początek okresu migracji jesiennej

Początek okresu jesiennej migracji ptaków charakteryzował się pojawianiem gatunków nie stwierdzanych wcześniej na powierzchni badawczej: brodziec piskliwego *Actitis hypoleucos*, kwokacza *Tringa nebularia*, czajki *Vanellus vanellus*, gęsi tundrowej *Anser serrirostris*, gęsi białoczelnej *Anser albifrons*. W okresie badań stwierdzane były także wędrujące inne gatunki ptaków, stwierdzane na powierzchni także w okresie lęgowym: żuraw *Grus grus*, zięba *Fringilla coelebs*, krogulec *Accipiter nisus* i in.

3. WNIOSKI

W obrębie powierzchni przeznaczonej pod inwestycję oraz w jej najbliższym sąsiedztwie stwierdzono co następuje:

1. w trakcie liczeń na powierzchni badawczej zaobserwowano łącznie 4 839 ptaków należących do 97 gatunków/taksonów;
2. spośród stwierdzanych gatunków ptaków 38 należało do gatunków charakteryzujących się ponadprzeciętnym ryzykiem kolizji z siłowniami wiatrowymi, z których dla 11 gatunków ryzyko kolizji było bardzo wysokie;
3. W okresie lęgowym stwierdzono gniazdowanie jedynie pospolitych w Polsce gatunków ptaków; pełen raport związany z gatunkami lęgowymi dostępny będzie w późniejszym okresie badań;
4. na powierzchni badawczej nie stwierdzono zgrupowań i koncentracji ptaków;
5. początek okresu jesiennej migracji ptaków charakteryzował się pojawianiem gatunków nie stwierdzanych wcześniej na powierzchni badawczej, obserwowano także migrujące gatunki stwierdzane jako lęgowe na powierzchni;
6. na tym etapie badań nie stwierdzono mocno konfliktowych gatunków ptaków.

Rekomenduje się prowadzenie dalszych badań ptaków monitoringu przedinwestycyjnego powierzchni przeznaczonej pod budowę elektrowni wiatrowej.

4. LITERATURA

- Berthold P. 1993. Bird Migration. A General Survey. Oxford University Press.
- Chodkiewicz T., Kuczyński L., Sikora A., Chylarecki A., Neubauer G., Ławicki Ł., Stawarczyk T. 2015. Ocena liczebności populacji ptaków lęgowych w Polsce w latach 2008-2012. *Ornis Polonica* 56, 2015: 149-189.
- Chylarecki P., Kajzer K., Wysocki D., Tryjanowski P., Wuczyński A. 2011. Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki. Projekt. GDOŚ. Warszawa.
- GIOŚ. 2024. <http://monitoringptakow.gios.gov.pl/>
- Newton I. 2008. The Migration Ecology of Birds. Academic Press in an imprint of Elsevier.

5. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fotografia 1. Pola uprawne, transekt badawczy.

Fotografia 2. Obszary leśne w centralnej rejonie części powierzchni badawczej.

Fotografia 3. Jedna z farm fotowoltaicznych w rejonie badań, etap budowy.